

vědecké práce, osvojí-li si naši vědci theorii marxismu-leninismu a budou-li čerpat z vědy sovětské a ostatní světové pokrokové vědy, pak není pochyb o tom, že naše věda dosáhne větších a pronikavějších úspěchů ve své záslužné práci pro blaho lidu.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK SOUDRUHA LADISLAVA ŠTOLLA NA X. SJEZDU KSČ

Vážení soudruzi a soudružky!

Dovolte mi, abych řekl několik slov k oné části referátu soudruha Novotného, která se dotýká úkolů naší lidově demokratické školy ve výchově mládeže, výchovy mládeže, pionýrské organizace a práce stranických organizací na školách.

Soudruh Novotný uvedl řadu cifer, které ukazují, jak prudce se rozvíjí naše školství jak co do počtu škol, tak především co do počtu školáků a studentů. Velkorysá stipendijní politika našeho státu mimo jiné umožnila hlubokou proměnu sociálního složení masy našeho studentstva. Počet synů a dcer dělnických a rolnických rodin značně stoupl. Tito studenti přinesli na školy nový poměr k studijní práci, novou morálku. Dvojnásobný vzrůst počtu vysokoškolského studentstva, téměř šestinásobný vzrůst počtu studentů na středně technických školách a celý rozmach naší výchovné práce svědčí o našich úspěších v úsilí o výchovu a převýchovu, o vzdělání širokých lidových vrstev, o hluboké demokratisaci našeho školství.

Je samozřejmé, že jsme za kapitalismu bojovali proti buržoasní výchově, že jsme potírali její, zájmům lidu nepřátelský vliv, že jsme měli nanejvýš kritický poměr i k buržoasní škole.

Myslím, že nám je jasné, proč tomu tak bylo. Právě tak jsme odmítali reformistické, sociálně demokratické a masarykovské theorie o tom, že prý k socialismu lze dospět tehdy, až k tomu budou všichni lidé vychováni. Našemu pracujícímu lidu jsme vždy jasně říkali, že jediná možná cesta k socialismu je cesta revolučního boje za dobytí politické moci dělnickou třídou.

Znamenalo toto naše marx-leninské stanovisko k buržoasní výchově a škole, k prolhaným reformistickým teoriím o »výchově k socialismu« popření, podceňování velkého významu výchovy a vzdělávací činnosti? Nikoliv, neznamenalo! Jestliže jsme odmítali buržoasní třídní výchovu, jestliže jsme se vysmívali pokryteckému heslu »osvětou k socialismu«, dělali jsme to s přesvědčením, že teprve proletářská revoluce jako zákonitý a nutný předpoklad umožní nový, nikdy na světě nevidaný duchovní růst a rozkvět vzdělanosti širokých lidových mas, že teprve po revolučním vítězství dělnické třídy se výchova a osvěta v socialistické společnosti stane nejvýš významným uvědomělým činitelem při vytváření všestranně vyspělých a stále dokonalejších socialistických lidí.

To dotvrzuje nesmírný rozmach školství, výchovné práce a vůbec vzdělanosti v SSSR, které staví hluboko do stínu všechno, co bylo na tomto

poli kdy za kapitalismu dosaženo. To dokazuje již historická zkušenost lidově demokratických zemí a mezi nimi i rozvoj našeho školství, naší nové vzdělanosti.

Proto je dnes třeba, abychom jako komunisté dbali o to, aby význam výchovy, vyučování, vzdělávání, osvěty, význam školy a učitele nebyl nikde podceňován.

Vydeme-li ve své stranické práci při řešení otázek výchovy a vzdělávání z těchto marxisticko-leninských posic, pak si také plně uvědomíme, co znamená naše lidově demokratické školství, jaký nesmírně významný je to nástroj při budování socialismu. Soudruh Novotný již na prosincovém zasedání našeho Ústředního výboru vystoupil proti podceňování práce školy a učitele. Dnes je již možno říci, že za tu krátkou dobu několika měsíců desetitisíce učitelů, statisíce dětí a jejich rodičů blahodárně pocítilo tento zásah strany.

I když naše škola je ještě plna nedostatků jak ve své učební a výchovně ideové náplni, v učebnicích, tak ve svých organizačních formách a materiálním vybavení; i když mnozí pracovníci jak na ministerstvu a orgánech lidové moci, tak i mnozí učitelé na všech stupních škol nejsou ještě plně přesvědčenými socialisty a nestojí na výši svých úkolů; i když tu ještě probíhá skrytý třídní boj a zápas starého s novým; i když se tu ještě projevuje mnoho buržoasních přežitků, — přesto je si třeba jasně uvědomit, že to je nová škola, sloužící zájmům pracujícího lidu, škola, která se hluboce, zásadně liší od staré buržoasní školy, která sloužila zájmům příživnické vrstvy vykořisťovatelů.

Proto je dnes třeba, aby všichni straničtí pracovníci, všichni komunisté na této nové škole ze všech sil pomáhali s vědomím, že představuje hlavní, základní nástroj lidové moci při výchově nového socialistického pokolení. Pomáhat této nové naší škole znamená posilovat v ní všechno nové, zdravé, pravdivé, krásné a lidské proti všemu tomu starému, lživému, nelidskému, co namnoze ještě přežívá, co nechce odejít dobrovolně, co se ještě brání, všelijak maskuje a škodí.

Podceňování významu výchovy a školy se projevuje mimo jiné i v tom, že namnoze je ještě přehlížen nejvlastnější úkol školy, to znamená výuka a celá ideově pedagogická problematika školy.

Stále jsme ještě svědky toho, že nejjeden školský pracovník, a tu mám na mysli především inspektory a ředitele škol, hodnotí práci školy nikoliv podle toho, čemu se naše děti naučily, jak obohatily a upevnily své vědomosti, jaké jsou výsledky morálně politické výchovy, ale podle jiných měřítek. Tak se stává, že při hodnocení práce školy se hovoří především o tom, jak se na př. děti tříměsíčním tuhým výcvikem připravovaly v požárním kroužku, kolik nasbíraly papíru a kostí, bylin, kde a jak pomohly různými dobrovolnými závazky atd.

Nejvážnější na celé věci je ovšem to, že se mnozí z těchto školských pracovníků a mezi nimi i někteří učitelé mylně domnívají, že si takto úkol, poslání a političnost školy představuje strana a vláda.

Nikdo jistě nebude tvrdit, že by naše děti neměly přiměřeně, zdůrazňují, přiměřeně, podle svých dětských sil pomáhat i na příklad při hospodářské výstavbě. Jde o to, abychom všichni správně viděli, v čem je těžiště, v čem je hlavní úkol školy, hlavní úkol dítěte, hlavní úkol učitele.

Naše ministerstvo si statisticky zjistilo celostátní výsledky prospěchu žactva za uplynulé školní pololetí. A tato statistika není nikterak radostná. Také ministr pracovních sil soudruh Nosek nás upozornil na velmi vážné nedostatky a hluboké mezery ve vědomostech mnohých absolventů našich osmiletok. Rovněž vysoké školy i naše armáda si stěžují na nedostatečnou připravenost absolventů středních škol pro vyšší studium. Procento propadajících žáků je v některých okresech povážlivé. Jestliže počet propadajících žáků začne v některých okresech stoupat na 20 %, pak je třeba si uvědomit, jak strašně poškozujeme nejen naši mládež, ale i zájem našeho lidu a celé naší socialistické výstavby.

Táž statistika zároveň ukazuje, jak nestejněměrné jsou pedagogické výsledky v jednotlivých okresech. Ministerstvo školství, odpovědné straně a vládě za výchovu naší mládeže, musí posuzovat práci učitelů, ředitelů, inspektorů a školských pracovníků především podle těchto výsledků.

Jsme si vědomi, že by se mohly objevit snahy zdánlivě zlepšit výsledky práce našich škol snížením náročnosti při zkouškách liberální klasifikací. To samozřejmě nelze připustit. Jeďiný způsob, jak zlepšit naši výuku a výchovu, je zdokonalování práce našeho ministerstva, zejména našich metodiků a inspektorů, zlepšení našich učebnic, zvyšování učitelské kvalifikace, prohlubování odbornosti, pedagogického mistrovství, rozvíjení ideově pedagogických otázek v učitelských sborech, na učitelských konferencích a hluboké zamýšlení se nad správnými vyučovacími metodami.

Výsledky práce školy, projevující se v trvalých a hlubokých znalostech a vědomostech žactva, musí být pro nás hlavním kriteriem pro posuzování celé práce školy, neboť je jasné, že dobré prospěchové výsledky jsou v podstatě podmíněny dobrou a správnou výchovnou činností ideově politickou.

Naše strana a vláda, miliony našich rodičů nemohou za plnění tohoto úkolu dokonalé výchovy a výuky činit odpovědnými nikoho jiného než naše ministerstvo, naši lidovou správu, inspektory, ředitele škol s jejich učitelskými sbory.

Zde také jasně cítíme, jak je třeba co nejvíce omezit papírové byrokratické řízení a nahradit je živým operativním stykem představitelů orgánů školské správy se školami. Bude třeba zrevidovat celý smysl a funkci naší inspekce, přezkoumat způsob práce sboru našich inspektorů.

Před námi všemi stojí veliký úkol postarat se, abychom co nejdříve odstranili nedostatek vyučovacího prostoru, který se stává povážlivým, se zřetelem k tomu, že silně stoupla populační vlna a že výstavba školních budov se silně opozdila. Ve volební kampani se ukázalo, jak rodičovská veřejnost těžce pociťuje a právem kritizuje tento tíživý stav. Tady zas jednomyslná síla komunistů v okresech, krajích a na ministerstvu, včasné

plnění investičních úkolů, projekčních prací ve spravedlivém pořadí naléhavosti pomůže tento neblahý stav odstranit.

Chtěl bych se ještě zmínit o dalším významném úkolu, o němž ve svém referátu hovořil soudruh Novotný. Je to úkol dalšího zlepšování sociálního složení studentů na výběrových a vysokých školách. Vždyť existuje tisíce nadaných a po vědění dychtících dětí našich dělnických a rolnických rodin, kde často oba zaměstnaní rodičové nemohou poskytnout svému dítěti dostatečnou odbornou pomoc při domácím učení. A to je povinností všech našich učitelů, aby při nejsvědomitější péči o každého žáka ve třídě, zvláště pečovali a pomáhali těm dětem z rodin našeho pracujícího lidu, jimž se této pomoci při učení plně nedostává.

Budou-li se naše učitelské sbory touto otázkou zabývat a dbát o to, aby každé nadané a k studiu schopné dítě z dělnických a malorolnických rodin mohlo své schopnosti dalším studiem dále rozvíjet, přispějí tak k přirozenému uplatnění všech tvůrčích sil, dřímajících v nejširších masách našeho pracujícího lidu, a vyřeší tak úkol spravedlivého sociálního složení studující mládeže, odpovídajícího celkovému sociálnímu složení naší společnosti.

Nezapomínejme, že budování, zdokonalování a postupné rozšiřování naší jedenáctileté střední školy směřuje k cíli, o němž si netroufali snít ani nejpokrokovější pedagogové minulosti i přítomnosti. XIX. sjezd KSSS otevřel před námi netušenou perspektivu všeobecného středoškolského vzdělání. Soudruh Novotný ukázal na to, jak náš nový školský zákon, jímž byla zavedena nová školská soustava, vytváří i u nás předpoklad pro takový vývoj naší vzdělanosti.

Všimněme si celé tendence vývoje vzdělanosti v SSSR. Všimněme si, jak socialistický stát chápe otázku všeobecného vzdělání. Zatím co na př. americké pedagogické teorie, i u nás kdysi šířené, vykládají pojem všeobecného vzdělání jako pouhou znalost čtení, psaní a elementárního počítání, a všechno to, co je nad touto úrovní, považují již za vzdělání speciální, představuje si socialistická pedagogická věda s celou svou koncepcí všeobecného středoškolského vzdělání svou vzdělanost jako širokou, hlubokou vzdělanost milionových pracujících mas.

Důkladné všeobecné vzdělání, dokonalá znalost mateřštiny, základů historických a přírodních věd, a tu bych chtěl zvláště připomenout matematiku, je nezbytným předpokladem toho, aby si každý občan k socialismu spějící společnosti mohl osvojit nejen dobrou odbornou kvalifikaci, ale i pravdivý, na vědě založený světový názor. V zájmu splnění tohoto požadavku by si naše škola měla vytyčit úkol, aby každé dítě, které opustí naši osmiletku, znalo dokonale svůj rodný jazyk a nikdy již v životě nemělo potíže s pravopisem; aby každý absolvent jedenáctiletky nebo odborné školy, zkrátka středoškolsky vzdělaný člověk, poměrně dokonale ovládl ruský jazyk — jazyk sbratřující národy, jazyk otvírající lidem brány k poznání nejpokročilejších idejí, technických a vědeckých poznatků a kultury, která představuje vrchol lidské vzdělanosti.

Soudruzí a soudružky, nyní bych rád přešel k několika otázkám vše-

obecné výchovy naší mládeže, neboť práci naší školy nelze posuzovat izolovaně. Škola, i když je základním výchovným činitelem, není činitelem jediným. Její úspěch záleží na činnosti Československého svazu mládeže a Pionýra i na vlivu rodiny. Všechny tyto síly nakonec naši výchovu spoluurčují. Nám, komunistům, připadá pak veliký úkol, pracovat promyšleně k tomu, aby mezi těmito výchovnými vlivy nebylo rozporů, které pochopitelně narušují mladého člověka — aby směřovaly k společnému cíli.

Jaké jsou základní předpoklady toho, abychom z našich dětí vychovali ušlechtilé, trvalými vědomostmi a pracovními návyky vyzbrojené lidi, budovatele socialismu a komunismu? Dovolte mi, abych jako odpověď na tuto otázku vám citoval část usnesení ústředního výboru Komsomolu o úkolech organizace mladých pionýrů:

»Dětská komunistická organizace mladých pionýrů V. I. Lenina pomáhá komunistické straně, Komsomolu a sovětské škole vychovat z pionýrů uvědomělé, vzdělané, zdravé, optimistické, disciplinované budovatele komunistické společnosti, nelekající se obtíží; vychovávat děti k lásce k sovětské vlasti, k přátelství mezi národy a v duchu proletářského internacionalismu.

Důležitý úkol organizace mladých pionýrů je pomáhat škole a učitelům v boji za vysoký prospěch a disciplinu, za hluboké a trvalé znalosti žáků, vychovávat u nich hloubavost a touhu po vědění, vytrvalost a lásku k práci, vštěpovat dětem úctu a lásku k fyzické práci, samostatnost, umění splnit jakoukoliv přiměřenou práci.

Pionýrské organizace musí pečovat o zdraví dětí a o správné organizování jejich volného času, pomáhat širokému zapojení žáků do tělovýchovných, zájmových a technických kroužků, do kroužků mladých přírodovědců, do kroužků umělecké tvořivosti, pořádat masové hry, exkurse a výpravy.

Celá práce dětské komunistické organizace mladých pionýrů V. I. Lenina se buduje na základě široké iniciativy pionýrů, s přihlédnutím k věku, zájmům a potřebám dětí.»

Soudružky a soudruzi, budeme-li takto vychovávat naši mládež, budeme přesvědčeni, že každá matka, každý otec, jimž leží na srdci skutečné štěstí jejich dětí, budou nám za tuto výchovu hluboce vděční. Vždyť komunistická výchova není nakonec nic jiného než výchova zdravých, ušlechtilých, pravdivě myslících a čestně jednajících lidí.

V této souvislosti bych chtěl upozornit na jeden z velmi vážných nedostatků, jímž trpí celková výchova naší mládeže jak ve škole, tak i v Československém svazu mládeže a v Pionýru. Je to fakt, že velká část našich vychovatelů nedovede dostatečně využít zušlechťujícího vlivu, jímž na každého člověka, zejména mladého, působí emocionální síla pravdivého, pokrokového uměleckého díla.

Dnes na příklad je si těžko představit odchovance sovětské školy, pionýra či komsomolce, který by nemiloval Puškina, Tolstého, Gorkého, Majakovského atd. Tady si sovětská výchova počíná s velkou záměrností. Sovětská mládež se učí ctít i díla klasické a pokrokové literatury všech národů světa, mezi nimi i naše klasiky a pokrokové spisovatele. Je známo, v jak

krásných vydáních, opatřených poučnými předmluvami, komentáři a vysvětlivkami, vycházejí v Sovětském svazu díla klasických a demokratických kulturních tvůrců, příslušníků kteréhokoli národa na světě. A to se netýká jen literatury, to se týká i hudby, divadla, výtvarného umění atd. Sovětská výchova je si vědoma nejlépe toho, že socialistický člověk je člověk širokého kulturního obzoru. Základem toho všeho samozřejmě zůstává vlastenecká výchova k úctě a obdivu k velikým demokratickým tradicím veliké kultury ruské, která vyvrcholila jako největší vymoženost světové kultury v leninismu.

Proto se domnívám, že je třeba, aby jak naši učitelé, tak Československý svaz mládeže, Pionýr, vychovatelé v internátech a žákovských domovech, rodiče pečovali záměrně o to, aby naše děti, naše mládež s pomocí mohutné síly klasických a pokrokových děl našich národních kultur, vlastenecky hluboce zakořenila v historickém kolektivu našich národů. Hluboký demokratismus tohoto našeho národního odkazu vychovává také v naší mládeži pravou úctu k demokratické kultuře všech národů, především k veliké, nejdemokratičtější kultuře ruské a novodobé kultuře sovětských národů.

Čím hlouběji je zakořeněn člověk v historické půdě a demokratické kultuře svého národa, čím uvědoměleji miluje svůj lid, tím upřímnějším se stává internacionalistou, tím výše a směleji roste do socialistické budoucnosti a žádná bouře ho nemůže vyvrátit.

Jestliže se nám podaří naplnit a prodchnout naši mládež takovým fučíkovským zanícením, takovou vírou už od prvních školních let, pak nám zmizí mnoho potíží, s nimiž se dnes při výchově setkáváme jak na vyšších školách, tak i v internátech, domovech mládeže a jinde.

Pokud jde o vysoké školy, chtěl bych se jen zcela krátce zmínit o jedné otázce, kterou bez pomoci stranických organizací nelze s úspěchem vyřešit. Úkolem vysokých škol je vychovat našemu lidu vysoce kvalifikované odborníky, oddané věci lidu a socialismu. Tomuto cíli spolu s odbornou vědeckou výukou napomáhají katedry společenských věd, katedry marxismu-leninismu. Mnohé z nich již poměrně dobře tvořivě pracují. Avšak velická část stále ještě trpí knižní odtržeností od plnokrevného života strany a lidu, dogmatismem, což mezi studentstvem vyvolává dojem, jako by veliké životodárné učení marxismu-leninismu bylo neorganicky přiřazeno ke studiu odbornému, jako předmět, který se studiem odborným nemá nic společného. A přece marxistická filosofie jako nástroj vědeckého bádání proniká všemi vědami o přírodě a společnosti, a je-li tvůrčím nedogmatickým způsobem pojata, pomáhá každému specialistovi kteréhokoli oboru, stejně historikovi jako inženýrovi, stejně učiteli jako lékaři.

Znalost historie revolučního dělnického hnutí, znalost historického poslání a politiky komunistické strany, znalost objektivních zákonů společenského vývoje dává každému občanu pravdivou politickou orientaci, umožňuje každému odborníkovi řešit nejen odborné, ale i občanské a lidské otázky v duchu vědy, naplněné vlasteneckou láskou k lidu, úctou k náro-

dům a vědeckým přesvědčením o uskutečnitelnosti šťastného života všech národů. Takové přesvědčení je zdrojem životního kladu, dává odvahu k řešení velikých úkolů, je zdrojem víry v nevyčerpatelné tvůrčí síly lidu, v poznávací síly člověka, zaplašuje vědě nepřátelskou skepsi a kolísavost, vychovává nám bojovníky proti všemu, co se chystá ničit člověka a jeho dílo — tisíciletou lidskou kulturu.

Nelze si představit ani jednoho čestného, po pravdivém poznání dychtícího studenta, kterého by tvořivě pojaté studium marxismu-leninismu nenadchlo a nepodněcovalo zároveň k hlubokému osvojování si odborných znalostí.

Pomáhat vedení školy, zdokonalovat studium, prohlubovat ideologickou výchovu, pomáhat, aby se katedry marxismu-leninismu staly takovýmto zdrojem pracovního nadšení a smělého vědeckého bádání, nadšení, aby byly milovány, aby podněcovaly rozkvět vědy, aby se na školách rozžily učitelské a studentské vědecké konference — to je jeden z hlavních úkolů stranických organizací na našich vysokých školách. Takový ideový tvůrčí vědecký kvas na vysokých školách je nejúčinnějším prostředkem proti dogmatismu. Nezapomínejme na myšlenku soudruha Malenkova, vyslovenou na XIX. sjezdu KSSS, že totiž »každé dogmatické přistupování k teorii je nepřipustné a může způsobit velkou škodu při politické výchově mas«. Ano, dogmatismus nejen že nikoho nepřesvědčuje, ale odpuzuje a škodí.

Soudružky a soudruzi, mohl jsem se ve svém diskusním příspěvku zmínit jen o některých otázkách naší výchovné práce. Pokud jde o naše stranické organizace na všeobecně vzdělávacích a odborných školách, domnívám se, že by se měly rovněž daleko více zabývat ideovými zásadními otázkami naší výchovy. Zkušenost ukazuje, že právě ideově výchovná a vědecko-pedagogická světonázorová náplň práce našich školských stranických organizací, která se vztahuje přímo k pracovišti, je velmi zanedbávána a nahrazována buď organizačně technickou rutinou, nebo metodickým praktikismem.

A přece každý, kdo pročítá sovětskou pedagogickou literaturu knižní i časopiseckou, ví, kolik neocenitelných podnětů, kolik velikých ideových otázek, kolik poučení poskytuje tato sovětská zkušenost našim vědeckým pracovníkům, našim theoretickým pedagogům, našemu učitelstvu, našemu svazu mládeže. Zdá se samozřejmé, že mezi úkoly stranických organizací na školách patří i úkol tyto cenné zkušenosti sovětského školství šířit a využívat, bdít nad tím, aby nám prakticky pomáhaly ke zdokonalení práce našich škol. Platí-li o každém komunistovi, že má být vzorným pracovníkem na svém pracovišti, platí o komunistovi-učiteli, že má být vzorným učitelem-vychovatelem, svým osobním příkladem, svou láskou k mládeži, svým ideovým zápallem ukazovat bezpartijním učitelům, jak je třeba pracovat v nové, socialistické škole.

Komunista — špatný vychovatel, komunista — suchý dogmatik, poškozují naši socialistickou školu i stranu, poněvadž její politiku skresluje zejména v očích rodičovské veřejnosti. Proto soudruh Zápotocký ve svém

poselství VIII. celostátní učitelské konferenci zdůraznil, že stranická legitimace nesmí být ochranným štítem k zakrývání špatných výchovatelských schopností.

Před naší novou, vnitřně se stále ještě přerozující školou je ještě mnoho práce: Je naléhavě třeba zdokonalit výuku a výchovu, vyřešit významný úkol polytechnické výchovy, odstranit všechno, co tomu zabraňuje — formalnost a byrokratismus školského aparátu, nedokonalost učebnic a jejich časté výměny, nedostatek režimu v životě školy, nedodržování osnov, přetěžování dětí i učitelů. Je třeba zdokonalit péči o tělesné zdraví našich dětí, zabezpečit jednotný výchovný vliv školy, ČSM a rodičů, prohloubit osvětovou činnost, která zejména na naší vesnici má upevňovat svazek dělnické třídy s rolnictvem, řešit otázky souvisící s volbou povolání tak, aby individuální zájem dětí byl v souladu se zájmem společnosti, pomáhat Svazu mládeže a pionýrské organizaci politicky i pedagogicky. Dnes, kdy celá naše strana zaměřuje svou pozornost k zemědělské otázce, jde o to, abychom tu pomohli vychovat v naší mládeži vážný vztah k zemědělské práci a ukázali jí bohaté možnosti uplatnění jejich schopností a zájmů, které jí skýtá socialistická zemědělská výroba.

Všechny tyto a mnohé jiné úkoly plnit a zabezpečit může samozřejmě jen a jen kolektivní moudrost, obohacená sovětskou pedagogickou vědou, kolektivní zkušenost všech školských pracovníků. Odpovědnost za to mají na škole jednak ředitel školy, jednak příslušní funkcionáři odborových a mládežnických organizací. Úkolem stranické organizace je pomáhat v duchu politické linie strany, směrnic strany a vlády, se správným politickým citem a zásadností tyto otázky řešit, být zdrojem ideového nadšení při překonávání překážek, stavějících se do cesty při budování našeho nového školství.

Naše stranické organizace na školách všech stupňů, od nejnižších po nejvyšší, spojené komunistickou jednomyslností, představují obrovskou sílu. Uplatní-li se tato síla jednomyslností při výstavbě našeho nového školství, osvojí-li si všichni komunisté-školští pracovníci věcnou znalost, správný pracovní styl, budou-li používat ideového, zásadního objasňování otázek, metody stálého přesvědčování, tvůrčí kritiky a sebekritiky, aniž by se přitom vměšovali do kompetence odpovědných osob, pak splní svůj **veliký historický úkol** a naše nová, socialistická škola bohatě rozkvetne. Jedině tak se z našich stranických organizací mohou stát ohniska nadšeného pracovního elánu, která budou do celého organismu našeho školství vyzářovat sílu tvůrčí radosti, vysoké ideovosti a tím ji vdechovat i našemu celému novému socialistickému pokolení.

Ať žije a šťastně rozkvetá naše nová, socialistická mládež, ať žijí její učitelé a vychovatelé!